

Obec Babice jako provozovatel veřejného pohřebiště v Babicích podle § 16 odst. 1 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pohřebnictví“) **vydává** v souladu s ustanovením § 19 „zákon o pohřebnictví“

ŘÁD VEŘEJNÉHO POHŘEBIŠTĚ OBCE BABICE

(dále jen „řád“)

1. Zastupitelstvo obce Babice ve smyslu § 84 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, schválilo tento „řád“ dne 14.12.2023 - usnesení s pořadovým číslem 2023/5./06/l.
2. Obec Babice tento „řád“ vydává po předchozím souhlasu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 13.12.2023 - značka (č.j.) KUKHK-40496/RG/2023.

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Provozovatelem a zároveň správcem veřejného pohřebiště v Babicích je Obec Babice, IČO: 45978484, se sídlem: Babice č.p. 1 (PSČ 503 51), zastoupená starostkou obce. (dále jen „provozovatel“)

Článek 2

Působnost řádu pohřebiště

1. Ustanovení tohoto „řádu“ se vztahují na **veřejné pohřebiště v Babicích – na p.p.č. 103/3 a st.p.č. 75 v k.ú. Velké Babice** (dále jen „pohřebiště“), jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek
 - III. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách
 - IV. márnice
2. Vnější hranice tohoto „pohřebiště“ jsou vymezeny zdí.
3. „Řád“ je závazný pro obec (jako provozovatele a správce) a dále pro subjekty zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových a urnových míst, objednatelé a zhotovitele služeb, návštěvníky pohřebiště včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem „provozovatele“ nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
4. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, „řád“, „zákon o pohřebnictví“ a občanský zákoník. Smlouva i „řád“ nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.

Článek 3

Rozsah poskytovaných služeb

1. Na „pohřebišti“ **jsou poskytovány zejména tyto základní služby:**
 - a) nájem hrobového místa
 - I. pro hroby, hrobky
 - II. pro uložení lidských ostatků v urnách
 - b) propůjčení márnice
 - c) správa a údržba „pohřebiště“ včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře
 - d) údržba páteřních komunikací a zpevněných ploch (v létě i v zimě)
 - e) vedení předepsané evidence související s provozováním „pohřebiště“
 - f) zajišťování sběru, třídění, odvozu a likvidace odpadů včetně biologicky nebezpečných odpadů
 - g) spravování a udržování objektů na „pohřebišti“ (márnice, studna)
 - h) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto „řádu“
 - i) zveřejňování informací na „pohřebišti“ v místě obvyklém pro potřeby veřejnosti
2. Na pohřebišti **nejsou poskytovány doplňkové služby** na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení či hrobky, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:

- a) manipulace se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště
- b) výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací
- c) pohřbívání
- d) provádění exhumací
- e) ukládání lidských ostatků
- f) údržba a úprava hrobových míst

Každý si tyto služby zajišťuje sám u osoby oprávněné takovouto činnost vykonávat, a to vždy po předchozím souhlasu „provozovatele“ a za podmínek stanovených v „řádu“.

3. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude „provozovatel“ postupovat nejen podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), ale také ve smyslu čl. 24 a 30 bilaterální českoněmecké Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci č. 521/1992 Sb. Řešení všech problémů spojených s péčí o opuštěné německé hroby by mělo probíhat v duchu smíření. Podrobnosti viz Příručka pro obce k péči o opuštěné německé a další hroby v České republice, Úřad vlády, Praha 2017.

4. V souladu se stanoviskem Krajské hygienické stanice Královéhradeckého kraje (Sp. zn.: S-KSHSK 40356/2023/2, Č. j.: KSHSK 40434/2023/HOK.HK/Hr ze dne 24.11.2023) je na základě „zákona o pohřebnictví“ tímto „řádem“ stanovena pro uložení lidských ostatků do hrobů na „pohřebišti“ **tlecí doba v délce minimálně 10 let.**

5. **Všichni zemřelí** nezávisle na místě úmrtí mohou být na „pohřebišti“ **pohřbeni**, ale **pouze se souhlasem „provozovatele“**. Nejpozději den před přijetím lidských pozůstatků je potřeba předložit „provozovateli“ kopii Listu o prohlídce zemřelého, kterou uloží minimálně po tleci dobu v příloze hřbitovní knihy.

Článek 4

Doba zpřístupnění pohřebiště, povinnosti návštěvníků, způsob a pravidla užívání zařízení

1. „Pohřebiště“ je místo veřejně přístupné.
2. „Provozovatel“ může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na „pohřebišti“ nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat (např. v době provádění terénních úprav, manipulování se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci „pohřebiště“, exhumací, za sněhu, náledí apod.), pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků. „Provozovatel“ zabezpečí v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací „pohřebiště“ v zájmu zajištění bezpečnosti.
3. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na „pohřebišti“ pouze v doprovodu dospělých osob.
4. Osobám pod vlivem návykových a psychotropních látek je vstup na „pohřebišti“ zakázán, rovněž je zakázáno požívání alkoholických nápojů na „pohřebišti“.
5. Motorová vozidla mohou na „pohřebišti“ vjíždět a zdržovat se jen s prokazatelným souhlasem „provozovatele“ a za podmínek stanovených „provozovatelem“ (jde zejména o dodržování vyhrazených jízdních tras, maximální povolené rychlosti apod.). Ve zvlášť odůvodněných případech může „provozovatel“ povolit výjimku.
6. Na „pohřebišti“ není dovolena jízda i jinými vozidly s výjimkou vozíků invalidních občanů. Chodci mají vždy přednost před vozidly. Přednost v jízdě má vozidlo, které přijíždí zprava. Pojízděné a zpevněné plochy na „pohřebišti“ mohou být užívány k odstavení vozidla na nezbytně nutnou dobu pouze tak, aby tím nebyl omezen pohyb jiných vozidel. Na „pohřebišti“ je zakázáno provádět opravy, údržbu a mytí vozidel.
7. Na „pohřebišti“ je rovněž zakázáno pohybovat se na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách, skateboardech apod.
8. Návštěvníci jsou povinni chovat se na „pohřebišti“ důstojně a pietně s ohledem na toto místo, řídit se „řádem“. Zejména není návštěvníkům „pohřebiště“ dovoleno se zde chovat hlučně, používat audio a video přijímače, kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné omamné látky, odhazovat odpadky mimo odpadové nádoby, nechat volně pobíhat psy, kočky a jiná zvířata a používat prostory „pohřebiště“ i jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.
9. **Z hygienických důvodů není dovoleno na „pohřebišti“ pít vodu z vodovodních výpustí a studní. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo „pohřebiště“.**
10. **Svítidla mohou návštěvníci a nájemci na „pohřebišti“ rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru.** „Provozovatel“ může v odůvodněných případech používání svítidel na „pohřebišti“ omezit nebo i zakázat.

11. Ukládání nádob, náradí, jiných předmětů, včetně dílů hrobového zařízení na zelené pásy a místa kolem hrobových míst není dovoleno. **Nádoby na odpady na „pohřebišti“ slouží jen pro ukládání odpadu z „pohřebišť“ (mimo odpadu stavebního a nebezpečného).** Pokud je na „pohřebišti“ zavedeno třídění odpadu, je nutno toto opatření respektovat.

12. Návštěvníkům je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně na „pohřebišti“.

13. **Na „pohřebišti“ je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento „řád“ a „provozovatel“.**

14. **Na „pohřebišti“ je dovoleno umístění reklam pouze na vyhrazených místech po předchozím souhlasu „provozovatele“.** Není dovoleno umístění reklam na stromech ani zařízeních „pohřebišť“ ani hrobových místech a hrobových zařízeních.

15. Na „pohřebišti“ rovněž není dovoleno pořádat presentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby pro nájemce či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny podnikatelské subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby pro nájemce, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči „provozovateli“.

16. Márnice lze užívat pouze na základě uzavřeného smluvního vztahu mezi „provozovatelem“ a objednatelem a za úplaty dle platného ceníku.

17. Všechny osoby, vykonávající činnosti související se zajištěním řádného provozu „pohřebišť“, jsou povinny tak činit v souladu se „zákonem o pohřebnictví“ a ostatními právními normami upravujícími takovou činnost, dodržovat tento „řád“, a to vždy s vědomím „provozovatele“ nebo s jeho předchozím souhlasem, je-li ho dle tohoto „řádu“ potřeba.

Článek 5

Povinnosti provozovatele a zároveň správce pohřebišť

1. **„Provozovatel“ je povinen zejména:**

- a) Všem osobám – zájemcům o nájem stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa.
- b) Zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetrného k jejich citům a také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 „občanského zákoníku“, je-li „provozovateli“ známa.
- c) Vést evidenci související s provozováním „pohřebišť“ v rozsahu dle § 21 „zákona o pohřebnictví“ formou vázané knihy, nebo v elektronické podobě s roční frekvencí výtisku a jejich svázáním.
- d) Ukládat Listy o prohlídce zemřelého do spisovny, popřípadě i doklady o zpopelnění dle archivačního a skartačního řádu obce.
- e) Vyřizovat stížnosti včetně reklamací souvisejících s provozem a správou „pohřebišť“.
- f) Současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebišť s vedením evidence volných hrobových míst. Zájemcům o uzavření nájemní smlouvy je povinen na jejich žádost nechat nahlédnout do plánu pohřebišť a evidence volných míst.
- g) V případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa a současně informovat veřejnost o tomto zákazu na „pohřebišti“ v místě obvyklém.
- h) V případě rušení „pohřebišť“ postupovat dle ustanovení § 24 „zákona o pohřebnictví“. „Provozovatel“ je bezodkladně povinen ve směru k zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost.
- i) Připravit k pronájmu nová místa pro hroby, hrobky, urnová místa apod. (tzn. vytyčit – označit schématickým plánkem, číselně označit, vyčistit) tak, aby se minimalizoval negativní dopad na již existující hrobová místa. Pronajímat tato místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek stanovených „zákonem o pohřebnictví“ a „řádem“ tak, aby vznikly ucelené řady, oddíly, či skupiny hrobových míst stejného charakteru a rozměrů.
- j) Zajišťovat údržbu veřejné zeleně na „pohřebišti“ podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, provádět úklid cest a chodníků, běžnou údržbu oplocení, společných zařízení a inženýrských sítí, dbát na úpravu „pohřebišť“.
- k) Zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci všech odpadů z „pohřebišť“ včetně odpadů biologicky nebezpečných.
- l) Zabezpečovat pořádek a čistotu na „pohřebišti“ včetně údržby veřejných travnatých ploch, opuštěných hrobových míst a vyhrazených ploch.
- m) Umožnit oprávněným osobám manipulaci se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci „pohřebišť“ nebo provedení exhumace za podmínek stanovených „zákonem o pohřebnictví“ a tímto „řádem“.

n) Písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci na „pohřebišti“ v místě obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu.

o) Během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz „pohřebiště“, mimo kopání hrobů nebo opravy hrobových zařízení a hrobek v sousedství, avšak jen na dobu nezbytně nutnou.

Článek 6

Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na „pohřebišti“ nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.

2. **Nájem hrobového místa vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi „provozovatelem“ jako pronajímatelem a mezi nájemcem** (dále jen „smlouva o nájmu“). „Smlouva o nájmu“ musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, jeho rozměry, výši nájemného.

3. K uzavření „smlouvy o nájmu“ je **zájemce o nájem povinen poskytnout** pronajímateli – „provozovateli“ zejména **tyto údaje**:

a) jméno a příjmení zemřelé osoby, jejíž lidské pozůstatky nebo ostatky jsou na „pohřebišti“ uloženy, místo a datum jejího narození a úmrtí,

b) List o prohlídce zemřelého,

c) údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků, datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na „pohřebišti“ včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny,

d) záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, které byly uloženy do hrobu nebo hrobky, byly touto nemocí nakaženy,

e) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a datum narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název nebo obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,

f) datum uzavření „smlouvy o nájmu“ a dobu trvání závazku včetně údajů o změně „smlouvy o nájmu“,

g) údaje o hrobce, náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa, včetně údajů o vlastníku, pokud je znám, není-li vlastníkem nájemce, a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození,

h) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty na osoby, které budou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu.

4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit „provozovateli“.

5. V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na niž se „smlouva o nájmu“ uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro „pohřebišti“ v článku 3.

6. **Nájem hrobových míst** (hroby, hrobky, urnová místa) **se sjednává na dobu 10 let.**

7. Platným uzavřením „smlouvy o nájmu“ vzniká nájemci právo zřídit na hrobovém místě hrob, hrobku, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky apod.) a výsazet květiny, to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto „řádem“ a pokyny „provozovatele“, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.

8. **Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu pouze prostřednictvím „provozovatele“ novou smlouvou.** Současně s převodem nájemního práva je dosavadní nájemce a vlastník hrobky, náhrobku nebo hrobového zařízení povinen předložit „provozovateli“ smlouvu o převodu uvedených věcí do vlastnictví jiné osoby, nezůstávají-li i nadále v jeho vlastnictví.

9. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25 „zákonu o pohřebnictví“. Dojde-li k zásahu do hrobového místa nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.

10. **Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu hrobového místa** v rozsahu stanoveném „smlouvou o nájmu“ a v následujícím rozsahu a způsobem:

- a) nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa,
- b) zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců a dalších osob,
- c) odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled „pohřebiště“. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa, je „provozovatel“ oprávněn tak učinit sám.

11. Nájemce je povinen neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení, pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě „provozovatele“, je „provozovatel“ oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.

12. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.

13. **Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky.** Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na „pohřebišti“ pouze s vědomím „provozovatele“.

14. **Nájemce je povinen strpět číselné označení hrobových míst** provedené „provozovatelem“, tyto čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům. Nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu.

15. Pokud se hrobka nebo hrobové zařízení staly opuštěnou po účinnosti „občanského zákoníku“ (tj. od 01.01.2014) a jsou zároveň stavbou, bude od 01.01.2024 „provozovatelem“ provedena nabídka příslušnému Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

16. Pokud byla hrobka opuštěna před účinností „občanského zákoníku“ (tj. před 01.01.2014), bude zaevidována do majetku obce, která je vlastníkem pozemku (viz ustanovení § 3056 „občanského zákoníku“) nebo obce, která je „provozovatelem“ (viz ustanovení § 996 „občanského zákoníku“). Oznámení o novém vlastníku hrobky, která se tímto postupem stala hrobkou obecní, se zveřejní vhodným způsobem na „pohřebišti“ (např. ve vývěsní skříňce). U opuštěného hrobového zařízení probíhá postup shodně.

17. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí, v souladu s § 2225 „občanského zákoníku“ při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Při odevzdání hrobového zařízení nebo hrobky si nájemce vezme vše, kromě uložených lidských ostatků, ať zpopelněných nebo nezpopelněných, protože v souladu s § 493 „občanského zákoníku“ lidské ostatky nejsou věci.

18. **Po zániku nájmu se lidské ostatky nezpopelněné i zpopelněné ponechají na dosavadním místě.** Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky v průběhu nového pohřbení uloženy pod úroveň dna hrobu. Není-li možné využít úroveň dna hrobu, uloží se lidské ostatky do společného hrobu téhož „pohřebiště“.

19. Při nesplnění bodu 17 je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku „smlouvy o nájmu“ bez právního důvodu, tedy neoprávněně. Pokud na výzvu není odstraněno, pak má „provozovatel“ možnost obrátit se na soud nebo v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit a uskladnit a následně vyzvat vlastníka, ať si zařízení odebere. Náklady na odstranění a uskladnění hrobového zařízení ponese vlastník hrobového zařízení. Pokud na další výzvu vlastník nereaguje a náklady na odstranění a skladné překročí výši odhadované ceny hrobového zařízení, „provozovatel“ hrobové zařízení prodá. Výtěžek použije na úhradu nákladů.

20. Některá hrobová zařízení nebo hrobky lze „provozovateli“ darovat písemnou darovací smlouvou.

Článek 7

Podmínky zřízení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení

1. **Ke zhotovení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení na „pohřebišti“ nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a „provozovatele“ za jím stanovených podmínek.**

2. **Podmínky ke zřízení hrobového zařízení určuje „provozovatel“ v rozsahu:**

- a) Určí rozměry, tvar hrobového zařízení, případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základů, šířku uliček mezi hrobovým zařízením, způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci. Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny.
- b) Základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky 80 cm, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do pohřbívací plochy.
- c) Základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a podpovrchové hloubce základové spáry, která činí minimálně 80 cm.
- d) Základy památníků, náhrobků nebo stél musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu, odolného proti působení povětrnosti, např. z prostého betonu či železobetonu, kamenného, popř. cihelného zdiva.
- e) Přední a zadní rámy hrobu nebo hrobky musí být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů.

3. Při stavbě hrobky je navíc nutné:

- a) posoudit okolí plánované stavby (vliv na výsadbu, okolní komunikace, přístup k sousedním hrobovým místům)
- b) vytvořit zadání pro projektovou dokumentaci ke stavbě hrobky (např. tvar hrobky a odvětrávání, typ terénu a půdy, prostoru hrobky pro požadovaný počet rakví, výkopu pro požadovaný počet rakví)
- c) navrhnout materiály a hlavní konstrukční prvky včetně požadavků pro osazení hrobky hrobovým zařízením kamenickou firmou (základové pasy, beton, výztuže, betonové tvárnice) na základě předloženého statického výpočtu
- d) zhotovit jednoduchý rozpočet stavby (ceny stavebních materiálů a stavebních prací, přesunu hmot)
- e) provést uložení přebytečné zeminy (zajištění oddělení případných lidských ostatků, naložení, odvoz a uložení zeminy na skládku, dodržování hygienických předpisů a opatření)
- f) zhotovit základové pasy včetně dodržení technologických postupů a parametrů pro zvolený materiál stavby
- g) zhotovit stěny, vložit svislé i vodorovné výztuže, zhotovit otvory pro patra, zalít betonem a zhotovit odvodnění
- h) ukončit stavbu (betonový věnec, popř. zhotovení vnitřního zakrytí stropnicemi a následná izolace proti povrchové vodě)
- i) dodržet minimální světlost otvoru pro spuštění rakve s možností opakovaného otevření bez nutnosti demontáže hrobového zařízení
- j) obsypat stěny hrobky, upravit okolní terén
- k) protokolárně předat stavbu včetně souhlasu „provozovatele“ tuto stavbu užívat.

4. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů „provozovatele“, „smlouvy o nájmu“ a tohoto „řádu“.

5. V případě, že je místo na „pohřebišti“ určeno ke zřízení hrobky, je nájemce oprávněn zřídit hrobku způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených souhlasem „provozovatele“.

6. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobky, hrobového zařízení na „pohřebišti“ odpovídá nájemce hrobového místa za udržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným „provozovatelem“. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt na určené místo skládky a případně uložit do příslušného kontejneru. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na „pohřebišti“ užívány k jinému účelu než ke komunikačním a nesmí být jejich průchodnost omezována.

7. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit „provozovateli“ a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a likvidací odpadu, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklad sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů a stavby hrobky.

8. Na hrobovém místě lze vysadit strom nebo keř pouze s předchozím písemným povolením „provozovatele“. „Provozovatel“ může nájemci přikázat odstranění dřeviny vysazené bez jeho souhlasu, případně odstranit takovou výsadbu na náklad nájemce hrobového místa.

9. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z „pohřebiště“ po předchozím projednání s „provozovatelem“ a nájemcem hrobového místa.

Článek 8

Ukládání lidských pozůstatků a exhumace lidských ostatků

- 1. Otevřít hrob nebo hrobku na „pohřebišti“, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze „provozovatel“ nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu hodlá na „pohřebišti“ pohřbít lidské pozůstatky (viz článek 9).**
2. Obdobně jako při přijímání lidských pozůstatků k pohřbení „provozovatel“ dbá na to, aby převzetí nezpoulněných lidských ostatků bylo doloženo alespoň úmrtním listem a průvodním dopisem s uvedením, o čí ostatky se jedná, odkud jsou (číslo hrobu a název pohřebiště) a v čím zájmu se exhumace a převoz provádějí (číslo objednávky a smluvní strany); u urny postačí předložit doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty by měly být podkladem i pro evidenci související s provozováním „pohřebiště“.
- 3. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na „pohřebišti“ vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a „provozovatele“, u hrobů zpravidla k nohám do niky, jinak v ochranném obalu.**
4. V době po úmrtí nájemce, má-li být tento uložen do hrobu, jehož byl nájemcem, zajistí „provozovatel“ úhradu nájemného na dobu tlecí od vypravitele pohřbu nebo jiné zmocněné osoby. Nepožádá-li nikdo o uzavření smlouvy o nájmu k předmětnému místu, zůstává toto hrobové místo po tlecí dobu bez nájemce s povinností „provozovatele“ o toto místo pečovat.
5. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby může být s nezpoulněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci „pohřebiště“ manipulováno pouze na základě předchozího souhlasu „provozovatele“.
6. Nezpoulněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebiště, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem „provozovatele“. Převoz exhumovaných nezpoulněných lidských ostatků na jiné pohřebiště musí být předem objednán u provozovatele pohřební služby a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle § 22 odst. 2 „zákonu o pohřebnictví“ a písemný souhlas osoby uvedené v § 114 odst. 1 občanského zákoníku. Před exhumací nezetlelých lidských ostatků musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také krajskou hygienickou stanicí.
7. Exhumace nezpoulněných lidských ostatků za účelem jejich zpopelnění v krematoriu je zakázána. Výjimky dle individuální žádosti může podle článku 12 schválit pouze „provozovatel“.
- 8. Všechny rakve včetně exhumáčnic musí být označeny štítkem** nejméně se jménem zemřelého, datem narození, datem úmrtí, dnem pohřbu a názvem provádějící pohřební služby.
9. Rakve, použité pro pohřbívání do země, musí být vyrobeny z takových materiálů, aby ve stanovené tlecí době zetlely spolu s lidskými ostatky. Za zetlelé se považují zbytky rakví (hlavních desek) o maximální velikosti 0,5 m² držící vcelku. Pro výrobu rakví ukládaných do hrobu na „pohřebišti“ nesmějí být použity díly z nerozložitelných materiálů. Kovový díl (madla rakve apod.) lze použít jen omezeně.
10. Výplň rakví (vystýlka), transportní vaky vložené do rakví a rubáše mohou být vyrobeny pouze z lehce rozložitelných materiálů jako dřevěné piliny, papír, u vaků rozložitelné plasty a u rubášů látky. Tkanina, ze které je oblečení zemřelého vyrobeno, by měla být nejlépe bez chemických příměsí.
11. K výrobě rakví a jejich nátěrů nesmí být použity barvy, lepidla a tvrdidla, obsahující složky škodlivých látek.
12. Milodary vložené do rakve mohou být vyrobeny také pouze ze snadno rozložitelných materiálů.
13. Pro pohřbívání do hrobek je nutno použít rakve vyrobené z dřevního materiálu s dlouhou trvanlivostí, do které bude umístěna poloviční zinková vložka, nebo kovové, nebo dle ČSN Rakve.
14. Maximální rozměry rakví v hrobkách nesmějí překročit délku 2,15 m a šíři 0,85 m.

Článek 9

Podmínky pro otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby

- 1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na „pohřebišti“ pro uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. jiným účelům, pokud „provozovatel“ obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky:**

- a) písemnou žádost vypravitele pohřbu, nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,
 - b) kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a vypravitelem pohřbu o vypravení pohřbu, která příkazuje pohřbít do příslušného hrobového místa,
 - c) doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti v oblasti provozování pohřební služby a o oprávněnosti vykonávat podnikatelskou činnost technické služby – práce při kopání hrobů na pohřebištích (výpis ze živnostenského rejstříku),
 - d) prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i náradí a na vlastní odpovědnost,
 - e) osvědčení o získání profesní kvalifikace Hrobník nebo potvrzení o absolvování školení hrobníků od zaměstnance provozovatele pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat,
 - f) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO,
 - g) návrh na protokolární předání pracoviště před i po pohřbení včetně fotografie příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat, musí být „provozovatelem“ seznámen s „řádem“, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.
3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, je „provozovatel“ oprávněn kdykoli:
- a) zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,
 - b) požádat o přerušeni prací; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.
4. **Otevření hrobu, u něhož neuplynula tlečí doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelými lidskými ostatky.**
5. „Provozovatel“ může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody (např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny, což by vedlo k narušení stability stromu; pokud je „pohřebiště“ a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem).
6. Rakev s lidskými pozůstatky musí být po uložení do hrobu zasypána zkyplenou zeminou ve výši min. 1,2 m.
7. „Provozovatel“ zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na „pohřebišti“ tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.
8. Náklady vzniklé „provozovateli“ v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. „Provozovatel“ má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

Článek 10 **Dřeviny a lavičky**

1. **Dřeviny lze na „pohřebišti“ vysazovat pouze se souhlasem „provozovatele“.** Jedná se o dřeviny, které by v budoucnu vykazovaly znaky vzrostlých stromů a mohly by způsobovat škody na majetku a ohrožovat bezpečnost návštěvníků.
2. Dřeviny nesmějí být vysazovány do pohřbívací plochy s výjimkou toho, kdy se nájemce písemně zaváže k tomu, že bude místo užívat pouze k uložení zpopelněných lidských ostatků.
3. „Provozovatel“ může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysazené dřeviny, k jejichž výsadbě nedal souhlas.
4. Likvidovat vzrostlou zeleň lze jen při dodržení zvláštního předpisu (viz zákon o ochraně přírody a krajiny).
5. **Všechna trvalá zeleň, vysazená na „pohřebišti“, se stává majetkem „provozovatele“.**
6. **Nájemce ani návštěvník „pohřebiště“ není oprávněn provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně bez předchozího souhlasu „provozovatele“.**

7. Pevné i přenosné lavičky instaluje na „pohřebišti“ „provozovatel“ nebo osoba, které k tomu udělí „provozovatel“ souhlas s určením rozměrů, tvaru a umístění lavičky a povinnosti udržovat lavičky v řádném stavu.

8. Lavičky mohou užívat všichni návštěvníci „pohřebiště“.

9. Jednoduché práce nutné k udržování a okrášlování provádějí na hrobových místech nájemci a na hrobových zařízeních vlastníci nebo podnikající fyzické či právnické osoby nájemcem anebo vlastníkem pověřené.

Článek 11

Sankce

1. **Porušení tohoto „řádu“ bude postihováno** podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto „řádu“ při konání pohřbu nebo pietního aktu.

2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle „zákonu o pohřebnictví“:

- a) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na „pohřebišti“ způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění veřejnosti,
- b) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na „pohřebišti“ konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
- c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na „pohřebišti“ hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci.

3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu až do výše 100 000,- Kč ve smyslu § 26 „zákonu o pohřebnictví“.

Článek 12

Ostatní ustanovení

1. Právní vztahy neupravené „řádem“, vztahující se k provozování „pohřebiště“, se řídí „zákonem o pohřebnictví“.

2. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na „pohřebišti“, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u pošty.

3. Kontrolu dodržování „řádu“ provádí Obec Babice.

4. Výjimky z „řádu“ dle individuální žádosti může schválit „provozovatel“.

5. Pokud „pohřebiště“ nebo jeho část, včetně hrobových zařízení, jsou zapsány v seznamu kulturních památek nebo se nacházejí na území památkového zájmu či jsou v seznamu válečných hrobů a pohřebišť, vztahují se na péči o ně zvláštní právní předpisy.

Článek 13

Zrušující ustanovení

1. Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného „řádu“ se zrušuje v celém rozsahu Řád veřejného pohřebiště schválený Obcí Babice dne 10.06.2015.

Článek 14

Závěrečné ustanovení

1. Tento „řád“ je účinný dnem 01.01.2024.

2. „Řád“ bude vyvěšen na úřední desce obecního úřadu Babice po dobu 15-ti dnů a po celou dobu platnosti tohoto „řádu“ musí být vyvěšen na „pohřebišti“ na místě obvyklém.

V Babicích dne 14.12.2023

Renata Menoušek Stejskalová
starostka

Petra Andrová
místostarostka